

haven, of ook de andere genoemde soorten een kans te geven. Deze beslissing was erg moeilijk vooral omdat de populier het bijzonder goed deed.

Daar de laatste jaren vooral de recreatieve betekenis van het bos steeds groter werd, behoefde de nadruk niet voornamelijk meer op de rentabiliteit te worden gelegd. De gemeenteraadsleden uit de jaren rond 1950 hebben bovendien hun plaats ingeruimd voor anderen zodat we aan de toen gemaakte afspraken over rentabiliteit niet meer worden herinnerd. Uiteindelijk zijn we tot een compromis gekomen. De percelen waar zowel de populieren als de andere soorten het goed doen werden sterk gedund zodat de verschillende hoofdhoutsoorten een kans krijgen. Deze oppervlakte maakt ongeveer 2/3 van het geheel uit. Voor de

rest blijft alleen de populier als hoofdhoutsoort. Vooral 'Heidemij' en 'Gelrica' vertonen een optimale groei. De zwaarste populier (een 'Heidemij') heeft een omtrek op borsthoogte van 1,65 m. Dit is dus bereikt in 17 groeijaren. Overigens varieert de omtrek van de twee genoemde rassen tussen 1,25 en 1,45 m op borsthoogte gemeten. De lengte van de takvrije onderstam ligt tussen 6 en 8 m.

De tijd heeft geleerd dat het Axelse Bos, zoals het in Zeeuws-Vlaanderen genoemd wordt, in een grote behoefte voorziet. Vooral in de zomermaanden wordt van de mogelijkheid om in dit mooie populierenbos een wandeling te maken druk geprofiteerd.

J. T. M. van Broekhuizen en O. R. Tenge / **De herkenning van Populus x canescens 'Witte van Haamstede' en Populus x canescens 'Limbricht' ¹⁾**

Afdeling Houtteelt, Landbouwhogeschool

Inleiding

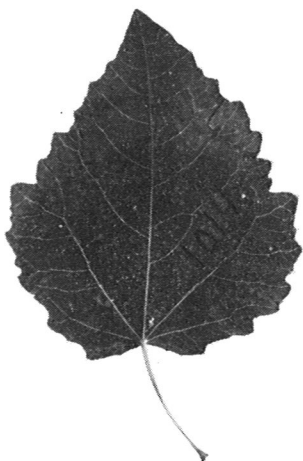
In 1968 werden twee in Nederland geselecteerde klonen van *P. x canescens* uitgegeven en onder controle van de NAKB in de handel gebracht. Nadere gegevens hierover zijn gepubliceerd door Koster (2). Nu deze rassen op de markt zijn, moeten ze geïdentificeerd kunnen worden. Daartoe werd aan de Afdeling Houtteelt van de Landbouwhogeschool een onderzoek verricht betreffende de morfologische verschillen.

Hoewel de bladvorm van *P. canescens* sterk afwijkt van die van de rassen, behorend tot de secties *Aigeiros* en *Tacamahaca*, kon toch gebruik worden gemaakt van de identificatiemethode van Broekhuizen (1). Dit is mede te danken aan de duidelijke verschillen die tussen beide rassen van *P. canescens* bestaan.

In het volgende zullen vooral die kenmerken worden genoemd die van belang zijn voor de herkenning van goed gegroeide planten in de kwekerij. Onder goed gegroeide planten worden verstaan, planten die voldoen aan de kwaliteitseisen, die door de NAKB worden gesteld. Het kunnen zowel planten zijn die in het jaar voorafgaande aan de identificatie zijn verkregen door vermeerdering door middel van zomerstekken en daarna in het voorjaar zijn teruggezet, als eenjarige planten, ontstaan door enting („handveredeling”) op *P. alba nivea*. De morfologische kenmerken van beide typen vertonen geen noemenswaardige verschillen.

¹⁾ Overgenomen uit het Ned. Bosbouw Tijdschrift 41 (2) 1969 (61-63). Foto's: Afd. Houtteelt.

Afb. 1. Blad van 'Witte van Haamstede'.

Voor de betekenis van de bij de beschrijving gebruikte letters en indices wordt verwezen naar de publikatie van Broekhuizen (1). Wel dient er hier nogmaals op te worden gewezen dat de opgegeven getallen gemiddelden zijn. De werkelijke getallen kunnen daarvan in verschillende jaren enigszins afwijken. De verschillen tussen beide rassen zijn echter zo groot dat dit geen problemen zal opleveren.

Er moet rekening mee worden gehouden dat in de komende jaren nieuwe rassen van *P. canescens* dienen te worden beschreven. Daarom zijn in de beschrijving meer kenmerken opgenomen dan voor de herkenning van de twee behandelde rassen strikt noodzakelijk is. Daarmede wordt voorkomen dat de beschrijving in de toekomst herhaalde malen verder aangevuld dient te worden met kenmerken die dan wel gebruikt moeten worden. In verband met de overzichtelijkheid wordt na de beschrijvingen een samenvatting gegeven van die kenmerken, waarmede kan worden volstaan voor de onderscheiding van de beide thans behandelde rassen.

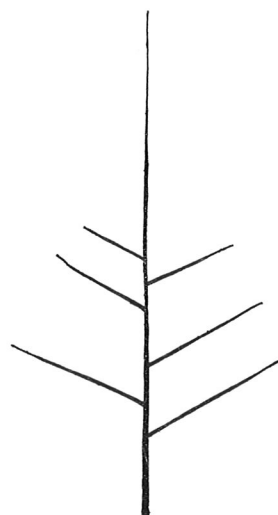
Over het aantal takken per plant wordt niets meegedeeld omdat dit aantal sterk wordt beïnvloed door het plantverband.

Beschrijving 'Witte van Haamstede', ♀ (afb. 1 en 2)

Ontluiking: midden april.

Blad: gemiddeld 13,5 cm lang (variërend van 12-14,5 cm) en gemiddeld 11 cm breed (variërend van 10,5-12 cm); lengte (l) van de bladschijf en die van de hoofdnerf (hn) groter dan de

Afb. 2. Habitus van 'Witte van Haamstede' in de kwekerij.

breedte (b) van het blad ($b/hn = 0,89$, $b/l = 0,83$); breedte in het midden ongeveer $\frac{3}{4} \times hn$ ($e/hn = 0,70-0,80$); bladoppervlak iets schotelvormig; bladvoet steeds iets hartvormig; top spits; aantal kliertjes aan de bladvoet overwegend 0, echter

Afb. 3. Blad van 'Limbricht'.

ook, in veel mindere mate, 1, 2 of 3; jonge, onvolgroeide blaadjes groen met een witte, viltige beharing, kleur vooral langs de rand en aan de top bruin; steel ongeveer 5 cm lang, steeds korter dan $\frac{1}{2} \times$ hoofdnerf ($s/hn = 0,40$), met de scheut een hoek van ca. 75° vormend.

Scheut: rond, geheel viltig behaard, groen; lenticellen meest ovaal, soms rond, $\frac{1}{2}$ -2 mm lang, gelijkmatig verdeeld; steunblaadjes lang (6-7 mm) en smal (1-2 mm), bovineinde iets naar buiten gebogen; knoppen ca. 4,5 mm lang, ca. 4 mm breed, grijs viltig behaard.

Takken: vrijwel steeds recht, opstaand (takhoek ca. 65°).

Karakteristieke kenmerken 'Witte van Haamstede'

Blad: breedte gemiddeld steeds kleiner dan de hoofdnerf; aantal kliertjes aan de bladvoet overwegend 0; jonge blaadjes groen met bruin.

Steel: gemiddeld hoogstens 5 cm, duidelijk korter dan $\frac{1}{2} \times$ hoofdnerf.

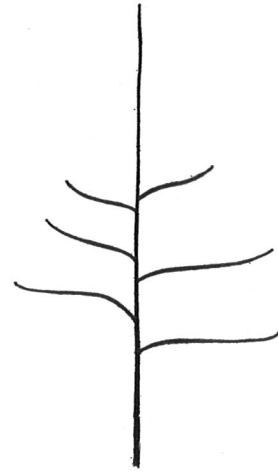
Takken: vrijwel steeds recht en opstaand.

Beschrijving 'Limbricht', ♂ (afb. 3 en 4)

Ontluiking: midden april.

Blad: gemiddeld 15 cm lang (variërend van 13-18 cm) en gemiddeld 15,5 cm breed (variërend van 13-18 cm); lengte (l)

van de bladschijf en die van de hoofdnerf (hn) kleiner dan de breedte (b) van het blad ($b/hn = 1,10$, $b/l = 1,05$); breedte in het midden tussen $\frac{3}{4}$ en $1 \times$ hoofdnerf ($e/hn = \text{ca. } 0,90$); bladoppervlak iets schotelvormig; bladvoet meest recht of iets

Afb. 4. Habitus van 'Limbricht' in de kwekerij.

hartvormig, soms iets wigvormig; top spits; aantal kliertjes aan de bladvoet overwegend 2, echter ook, in veel mindere mate 0, 1 of 3; jonge blaadjes bij de ontluiking en in de zomer geheel groen met een witte, viltige beharing; steel ongeveer 7 cm lang, $\frac{1}{2} \times$ hoofdnerf ($s/hn = 0,50$), vrijwel loodrecht op de scheut staand.

Scheut: rond, geheel viltig behaard, groen; lenticellen meest ovaal, soms rond, $\frac{1}{2}$ - $1\frac{1}{2}$ mm lang, gelijkmatig verdeeld; steunblaadjes lang tot zeer lang (9-25 mm) en overwegend smal (2-5 mm), bovineinde opvallend naar buiten gekromd; knoppen ca. 6 mm lang, ca. 4 mm breed, grijs viltig behaard.

Takken: gebogen, loodrecht afstaand of iets hangend.

Karakteristieke kenmerken 'Limbricht'

Blad: breedte gemiddeld steeds groter dan de hoofdnerf; aantal kliertjes aan de bladvoet overwegend 2; jonge blaadjes groen.

Steel: gemiddeld steeds langer dan 5 cm, weinig langer dan $\frac{1}{2} \times$ hoofdnerf.

Takken: gebogen, loodrecht afstaand of iets hangend.

Literatuur

1. Broekhuizen, J. T. M. 1964. De herkenning van populiererasen in de kwekerij. Ned. Bosb. Tijdschr. 36 (4): 105-118; Comm. 7. Inst. of For. Res., Wageningen.
2. Koster, R. 1968. De grijze abeel. Populier 5 (3): 46-50.

Ir. H. A. van der Meiden / Eigenschappen en gebruiksmogelijkheden van populierensoorten

Stichting Industrie-Hout, Wageningen

en -rassen

Inleiding

In de jaren 1962 en 1963 heb ik in de vorm van „Berichten” van het Bosbouwproefstation een overzicht gegeven van de praktische betekenis van verschillende populierecultivars. Het bleek namelijk dat er behoefte bestond aan een samenvatting van hetgeen toen bekend was van de verschillende rassen. Inmiddels is onze kennis van de toen in de handel zijnde populieren weer groter geworden, terwijl er tevens een aantal nieuwe is bijgekomen. Daarom is het voor de lezers van dit tijdschrift wellicht nuttig dat opnieuw een overzicht wordt gegeven van de eigenschappen van de nú in de handel zijnde populiererasen

en van hun gebruiksmogelijkheden voor de praktijk. Daarbij zal zich niet meer de *Populus 'Regenerata'*, daarvoor *P. 'Serotina erecta'* genoemd, bevinden, omdat deze wegens zijn grote gevoeligheid voor *Marssonina* niet meer verhandeld wordt. Wij wijzen er de lezers volledigheidshalve op dat dit ras nog wel in Duitsland verkrijgbaar is onder de naam *Populus 'Forndorf'*. Het spreekt vanzelf dat de aanplant hiervan ten sterkste moet worden afgeraden.

De rassenkeuze bij de aanleg van populierenbeplantingen heeft een belangrijke invloed op het uiterlijk van de beplanting en op